

A LA (RE)DESCOBERTA DEL CARMEL

Ascensor inclinat del Carrer Alguer

Font: ca.wikipedia.org/wiki/El_Carmel

Objectius

- Explicar l'origen, el passat i el present del barri del Carmel.
- Adonar-se de com l'orografia ha condicionat l'evolució urbanística del barri.
- Interpretar les restes arqueològiques i testimonis de llocs històrics propers i la diversitat d'usos al llarg de la història (segona residència, estratègica i defensa de la ciutat a la Guerra Civil, barraquisme, habitatges d'immigrants a la postguerra...)
- Contextualitzar els fets històrics previs, contemporanis i posteriors a l'emplaçament de les bateries antiaèries.
- Conscienciar-se de la vida quotidiana en la postguerra.
- Contextualitzar el creixement i la transformació urbana del barri.
- Entendre com els moviments migratoris al llarg de la història han configurat el barri.
- Reflexionar sobre la solidaritat i l'associacionisme per vetllar per les millores al barri.
- Adonar-se de com és present la història a la nostra vida quotidiana.
- Valorar i conservar el patrimoni cultural com a herència i llegat de les generacions anteriors *versus* el vandalisme
- Trobar referències a les obres literàries sobre la vida quotidiana al barri a la postguerra.

Descripció de la proposta

Itinerari que té com a objectiu principal interpretar el barri per estimar-lo. En aquest caminar descobrint, ens adonarem de com la història està ben present a la vida quotidiana del barri. Ajuntarem al pòsit patrimonial (vestigis del poblament ibèric, de les bateries antiaèries i del barraquisme del Turó de la Rovira) el relat històric per ser conscients que el barri, i per extensió la ciutat, es fa i refà. Descodificarem els estrats que formen el paisatge històric del barri remarcant com l'orografia del Carmel ha determinat la morfologia urbanística (aturada i represa de les obres de la línia 5 del metro), l'ús del sòl en diferents etapes històriques i l'acció dels veïns que el van crear amb les pròpies mans i que han lluitat per aconseguir millores en serveis bàsics, equipaments i accessibilitat.

Aspectes didàctics i metodològics

Partint dels coneixements previs, el diàleg, la investigació, les entrevistes, la comparació d'experiències i vivències, la interpretació i la reflexió crítica, pretenem fomentar l'experiència

compartida i l'empatia amb els altres.

Es tracta de promoure el diàleg i la participació dels alumnes en tot moment guiats per les explicacions i l'ajuda del professor.

Establirem tres tipus d'activitats (abans, durant i després de l'itinerari). L'itinerari promou el treball de camp (entrevistes, fotos, vídeos, recollida de dades) i la (re)descoberta del barri per part dels alumnes. Es treballarà per grups i cadascú dintre del grup, durant el recorregut, tindrà assignada una feina concreta.

Trobarem pistes de com ha canviat el barri, i per extensió la ciutat, propiciarem les relacions entre passat, present i futur per concloure amb la reflexió personal i del grup-classe sobre com contribuir, com a ciutadans, a gaudir i valorar el patrimoni i la història del barri i de la ciutat.

El professorat pot aprofitar les propostes que li semblin convenients que hem inclòs als documents annexos.

Temporització

Per a les activitats abans de l'itinerari 3 hores.

Tot un matí (9-13 h) per fer el recorregut proposat.

Per a les activitats després de l'itinerari i el diàleg/ debat 3 hores.

Recursos emprats

Per a la preparació i realització d'aquesta activitat utilitzarem fonts primàries i secundàries: testimonis, entrevistes a veïns (botiguers, transeünts) i familiars de diferents generacions, fotos, plànols, imatges d'abans i d'ara. Consultarem i agafarem en préstec bibliografia a la biblioteca Juan Marsé (assessorats pels bibliotecaris) i el professor buscarà materials adients per a l'obtenció d'estadístiques sobre la població (procedència dels veïns en les diferents onades migratòries al llarg del temps) i lliurarà un vocabulari específic i paraules clau per familiaritzar-se amb els conceptes a treballar i es traçarà el mapa del recorregut pas a pas (parades i activitats a realitzar). Cercarem notícies a Internet relatives a l'esvorany, a la inauguració dels antiaeris com a museu a l'aire lliure.... Llegirem fragments de *Últimas tardes con Teresa* com a testimoni literari que descriu la vida de postguerra al barri.

Continguts, competències i procediments o tècniques que es treballen de forma destacada

Continguts

- Els esdeveniments més rellevants en la història i la formació del barri.
- Els moviments migratoris i el creixement del barri.
- L'associacionisme i la solidaritat per aconseguir millores al barri.

Competències i procediments

- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- Competència social i ciutadana
- Competència comunicativa, lingüística i audiovisual
- Competència d'aprendre a aprendre.

Procediments/tècniques

- Sortida i treball de camp.
- Gestió d'informació.
- Mapes i plànols.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnat de Cicle Superior d'Educació Primària. Fomentarem el treball cooperatiu i la participació de tots els alumnes i ho tindrem en compte a l'hora de formar-ne els grups.

Documents adjunts

El trobareu al material descarregable de l'aplicatiu ARC

Pel professorat:

MA_PROF_Activitats abans de l'itinerari

MA_PROF_Activitats durant l'itinerari

MA_PROF_Activitats després de l'itinerari

MA_PROF_Bibliografia

Per l'alumnat

MA_AL_Preguntes dilema

MA_AL_Dates més rellevants del barri

MA_AL_Entrevista

Autoria

Maria Josep Martínez Garrote

Proposta realitzada dins el curs organitzat pel MUHBA i el CESIRE CERES *"Itinerar Barcelona, formes d'interpretar la ciutat"*